

*Додаток № 1 до Положення про
критерії, правила і процедури
оцінювання результатів навчання учнів
Бериславського ліцею №3
Бериславської міської ради*

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора

Бериславського ліцею №3

01.09.2026 р. № 186 - о

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

*за природничою освітньою галуззю (географія)
6–9 класи закладів загальної середньої освіти*

РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ці Критерії визначають підходи до оцінювання результатів навчання учнів 6–9 класів з географії (природнича освітня галузь) і є додатком до Положення про критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчання учнів Бериславського ліцею №3.

1.2. Критерії розроблено на основі: Загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів (додаток до наказу МОН України від 04.05.2026 № 722, пункт 7 розділу VI); Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 5–9 класів (наказ МОН України від 14.08.2026 № 1427); Державного стандарту базової середньої освіти (постанова КМУ від 30.09.2020 № 898, зі змінами, внесеними постановою КМУ від 06.08.2026 № 1000), зокрема додатка 10 «Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів у природничій освітній галузі» (результати з кодом «ПРО»).

1.3. Об'єктом оцінювання є обов'язкові результати навчання, визначені Державним стандартом і згруповані за групами результатів природничої галузі. Конкретні очікувані результати визначаються модельною навчальною програмою, обраною закладом освіти; ці Критерії не залежать від вибору конкретної модельної програми.

1.4. Оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою відповідно до чотирьох рівнів навчальних досягнень (початковий 1–3, середній 4–6, достатній 7–9, високий 10–12) з урахуванням п'яти показників навчальної та пізнавальної діяльності, визначених наказом № 722.

1.5. Географія вивчається у 6–9 класах. Обов'язкові результати навчання визначено Державним стандартом окремо для адаптаційного циклу (у якому географія представлена 6 класом) та циклу базового предметного навчання (7–9 класи), тому критерії подано за циклами (розділи IV і V).

РОЗДІЛ II. ГРУПИ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРИРОДНИЧОЇ ГАЛУЗІ

2.1. Оцінювання здійснюється за групами результатів природничої галузі, визначеними Державним стандартом (додаток 10):

Група	Зміст групи результатів (за Держстандартом, додаток 10)
1. Географічне дослідження	Виявляє проблему, формулює мету й гіпотезу, планує та проводить дослідження (спостереження, моделювання, робота з картою), аналізує й презентує результати (ПРО 1.1–1.6)

Група	Зміст групи результатів (за Держстандартом, додаток 10)
2. Робота з географічною інформацією	Здійснює пошук, оцінює та систематизує географічну інформацію; представляє її в різних формах (карти, схеми, діаграми, таблиці) (ПРО 2.1–2.2)
3. Пізнання природи й простору	Усвідомлює розмаїття природи; класифікує географічні об'єкти та явища; виявляє взаємозв'язки; усвідомлює значення географії (ПРО 3.1–3.4)
4. Розв'язання проблем і взаємодія	Розрізняє наукове мислення; аналізує та розв'язує географічні проблеми; працює в групі; оцінює власну діяльність (ПРО 4.1–4.5)

РОЗДІЛ III. ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ЗА РІВНЯМИ (спільні для галузі)

3.1. Загальні критерії застосовуються до всіх груп результатів галузі та конкретизуються за циклами в розділах IV і V. Рівень навчальних досягнень визначається за сукупністю п'яти показників (додаток до наказу № 722, пункт 7 розділу VI):

Рівень	Бали	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву
Початковий	1	сприймає інформацію, отриману від особи, яка провадить педагогічну діяльність (далі — педагогічний працівник) (інших осіб), намагається відповідати на прості запитання за змістом отриманої інформації, припускаючись суттєвих змістових і логічних помилок	виконує частину навчальних дій / простих завдань за наданим зразком	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності лише за участі педагогічного працівника; потребує постійного зовнішнього контролю	уникає комунікації, реагує на звернення лише за зовнішнього спонукання; не виявляє інтересу до спільного обговорення, не реагує на думки інших	виявляє вміння в окремих випадках
	2	розпізнає частину інформації, отриманої від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, намагається відповідати на прості запитання за змістом отриманої інформації, припускаючись змістових і логічних помилок	виконує навчальні дії / прості завдання за наданим зразком	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності лише за участі педагогічного працівника; потребує постійного зовнішнього контролю	уникає комунікації, реагує на звернення лише за зовнішнього спонукання; не виявляє інтересу до спільного обговорення, не реагує на думки інших	виявляє вміння в окремих випадках
	3	відтворює за зразком частину інформації, отриманої від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, відповідає на прості запитання за змістом отриманої	виконує навчальні дії / прості завдання за наданим зразком	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності лише за участі або з допомогою педагогічного працівника; потребує періодичного	уникає комунікації, реагує на звернення лише за зовнішнього спонукання; не виявляє інтересу до спільного обговорення, не реагує на думки інших	виявляє вміння в окремих випадках

Рівень	Бали	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву
		інформації, припускаючись змістових і логічних помилок		зовнішнього контролю		
Середній	4	відтворює основну інформацію, отриману від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, знаходить в отриманій інформації відповіді на прості запитання	виконує типові репродуктивні завдання за зразком / запропонованим алгоритмом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з допомогою педагогічного працівника; виконує частину завдання під час роботи в групі з допомогою інших учасників групи	включається в комунікацію за ініціативою інших; реагує на звернення не завжди по суті; взаємодіє з групою формально	виявляє вміння епізодично
	5	застосовує інформацію, отриману від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, формулює за змістом отриманої інформації окремі запитання	виконує репродуктивні завдання за зразком / запропонованим алгоритмом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з допомогою або під керівництвом педагогічного працівника; виконує спільне завдання в групі з частковою допомогою інших учасників групи	підтримує діалог, ініційований іншими; взаємодіє з групою пасивно	виявляє вміння епізодично
	6	застосовує інформацію, отриману від педагогічного працівника або із запропонованих джерел, формулює уточнювальні запитання за змістом отриманої інформації	виконує частково-пошукові завдання за зразком / запропонованим алгоритмом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності під керівництвом педагогічного працівника; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків, за потреби звертається по допомогу до інших учасників групи	підтримує діалог, ініційований іншими; виявляє готовність до взаємодії, проте не завжди діє активно	виявляє вміння епізодично
Достатній	7	знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію, перетворює один вид інформації в інший за зразком, формулює запитання за змістом отриманої інформації	виконує окремі дослідницькі завдання за узгодженим алгоритмом, розпізнає стандартні проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з опосередкованою допомогою педагогічного працівника, співпрацює під час роботи в групі	долучається до комунікації переважно з ініціативи інших; виявляє готовність до взаємодії, проте не завжди діє активно	виявляє вміння постійно в типових ситуаціях
	8	зіставляє і порівнює за заданою ознакою інформацію, отриману з різних джерел, перетворює один	виконує типові дослідницькі завдання, вирізняє проблемні ситуації з-поміж запропонованих, розв'язує їх відомим способом	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з опосередкованою допомогою педагогічного	долучається до комунікації, за потреби ініціює комунікацію; порівнює позиції учасників комунікації; бере	виявляє вміння постійно в типових ситуаціях

Рівень	Бали	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву
		вид інформації в інший		працівника, активно співпрацює з іншими учасниками групи, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі	участь у пошуку рішень	
	9	аналізує інформацію, отриману з різних джерел	виконує типові дослідницькі та окремі частково-пошукові завдання; вибирає з-поміж запропонованих можливі способи розв'язання проблемних ситуацій	долучається до індивідуальної або групової навчальної діяльності з опосередкованою допомогою педагогічного працівника; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові й нетипові завдання	долучається до комунікації та може її ініціювати; аналізує позиції інших осіб, розвиває ідеї, запропоновані іншими; порівнює власні думки з думками інших, наводить аргументи	виявляє вміння постійно в типових ситуаціях
Високий	10	узагальнює інформацію, отриману з різних джерел	виконує дослідницькі та окремі творчі завдання; вибирає із множини відомих доцільні способи розв'язання проблемних ситуацій, пропонує альтернативні способи розв'язання проблемних ситуацій	долучається до організації роботи групи / активно співпрацює в групі для досягнення навчальних цілей; аналізує власні навчальні дії та дії групи щодо досягнення навчальних цілей	ініціює комунікацію, конструктивно реагує на думки інших; пропонує ідеї, обстоює їх	виявляє вміння системно в типових і нетипових ситуаціях
	11	оцінює інформацію, отриману з різних джерел за наданими критеріями	виконує дослідницькі та творчі завдання; пропонує різні способи розв'язання проблемних ситуацій і розв'язує їх різними способами	планує та організовує співпрацю в групі для досягнення навчальних цілей; конструктивно взаємодіє у групі, аналізує та обґрунтовує власні навчальні дії, аналізує дії групи щодо досягнення навчальних цілей	активно ініціює та підтримує комунікацію; оцінює позиції інших та власну позицію в обговоренні, розвиває думки інших учасників комунікації	виявляє вміння системно в типових і нетипових ситуаціях
	12	оцінює інформацію, отриману з різних джерел	виконує дослідницькі та творчі завдання; пропонує різні способи розв'язання нестандартних проблемних ситуацій і розв'язує їх доцільними способами, аргументуючи свій вибір	усвідомлено діє в нестандартних ситуаціях самостійно / в парі / групі, оцінює ризики й прогнозує наслідки; обґрунтовує, аналізує та оцінює власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює / планує /	виступає посередником у комунікації; оцінює позиції інших та власну позицію в обговоренні, формує власну лінію обґрунтування; спрямовує взаємодію на досягнення спільної мети; надає	виявляє вміння системно в типових і нетипових ситуаціях

Рівень	Бали	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву
				організовує співпрацю в групі для досягнення навчальних цілей; оцінює власний внесок та діяльність групи для отримання очікуваного результату	конструктивний зворотний зв'язок	

РОЗДІЛ IV. КРИТЕРІЇ ЗА АДАПТАЦІЙНИМ ЦИКЛОМ — 6 КЛАС

4.1. Критерії за групами результатів для учнів 6 класу (обов'язкові результати з кодами «6 ПРО ...» за Державним стандартом):

Група результатів	Початковий (1–3)	Середній (4–6)	Достатній (7–9)	Високий (10–12)
1. Географічне дослідження	За постійної допомоги виявляє лише окремі прості географічні питання; мети й гіпотези дослідження не формулює; спостереження та роботу з картою виконує фрагментарно.	За зразком формулює просте питання географічного дослідження; за планом спостерігає, працює з картою чи моделлю; окремі висновки робить з допомогою.	Самостійно або з допомогою виявляє проблему дослідження, визначає мету; планує й проводить спостереження, моделювання, роботу з географічною картою; аналізує результати й формулює висновки.	Упевнено виявляє й формулює проблему географічного дослідження, висуває гіпотезу; самостійно планує й проводить дослідження різними методами; аналізує результати, презентує їх і здійснює самоаналіз.
2. Робота з географічною інформацією	За постійної допомоги знаходить лише окрему географічну інформацію; систематизувати й подати її не може.	За зразком здійснює пошук географічної інформації; порівнює та систематизує її з допомогою; подає у простій формі (таблиця, підпис на карті).	Самостійно або з допомогою здійснює пошук, порівнює й систематизує географічну інформацію; представляє її в різних формах (картосхема, діаграма, таблиця).	Упевнено здійснює пошук, критично оцінює й систематизує географічну інформацію з різних джерел; доцільно представляє її у формі карт, схем, діаграм, зокрема цифровими засобами.

Група результатів	Початковий (1–3)	Середній (4–6)	Достатній (7–9)	Високий (10–12)
3. Пізнання природи й простору	За постійної допомоги називає окремі природні об'єкти; класифікувати їх і виявляти зв'язки не може.	За зразком класифікує основні географічні об'єкти та явища; з допомогою встановлює найпростіші взаємозв'язки в природі.	Самостійно або з допомогою класифікує географічні об'єкти та явища; встановлює взаємозв'язки природних об'єктів, явищ і процесів; усвідомлює значення географії.	Усвідомлює розмаїття природи та простору; самостійно класифікує об'єкти й явища за різними ознаками; обґрунтовує взаємозв'язки природних і суспільних процесів; оцінює значення географічних знань.
4. Розв'язання проблем і взаємодія	За постійної допомоги не відрізняє наукове пояснення від побутового; географічної проблеми не аналізує; у груповій роботі пасивний.	За зразком аналізує просту географічну проблему; обирає з допомогою спосіб її розв'язання; долучається до групової роботи за визначеною роллю.	Самостійно або з допомогою аналізує проблему, обирає ідеї та засоби її розв'язання; продуктивно працює в групі; оцінює власну діяльність.	Розрізняє наукове й ненаукове мислення; самостійно аналізує та розв'язує географічні проблеми, пропонує власні способи; результативно взаємодіє в групі; об'єктивно оцінює діяльність свою і групи.

РОЗДІЛ V. КРИТЕРІЇ ЗА ЦИКЛОМ БАЗОВОГО ПРЕДМЕТНОГО НАВЧАННЯ – 7–9 КЛАСИ

5.1. Критерії за групами результатів для учнів 7–9 класів (обов'язкові результати з кодами «9 ПРО ...» за Державним стандартом):

Група результатів	Початковий (1–3)	Середній (4–6)	Достатній (7–9)	Високий (10–12)
1. Географічне дослідження	За постійної допомоги виявляє окремі географічні питання; дослідження не	За зразком формулює питання й мету дослідження; за планом проводить	Самостійно виявляє проблему дослідження, визначає мету й формулює	Упевнено виявляє й обґрунтовує проблему географічного дослідження,

Група результатів	Початковий (1–3)	Середній (4–6)	Достатній (7–9)	Високий (10–12)
	планує; спостереження й роботу з картою виконує фрагментарно.	спостереження, моделювання, роботу з картою; окремі висновки робить з опорою.	гіпотезу; планує й проводить дослідження різними методами; аналізує результати, формулює висновки та презентує їх.	висуває й перевіряє гіпотезу; самостійно планує й реалізує складне дослідження; критично аналізує результати, презентує та здійснює ґрунтовний самоаналіз.
2. Робота з географічною інформацією	За постійної допомоги знаходить окрему інформацію; оцінити й систематизувати її не може.	За зразком здійснює пошук і систематизує географічну інформацію; подає її у визначеній формі.	Самостійно здійснює пошук, оцінює й систематизує географічну інформацію; представляє її в різних формах (карти, картограми, діаграми, графіки).	Упевнено здійснює пошук, критично оцінює достовірність і систематизує інформацію з різних джерел; доцільно й переконливо представляє її різними, зокрема цифровими, засобами.
3. Пізнання природи й простору	За постійної допомоги називає окремі об'єкти; зв'язків і закономірностей не виявляє.	За зразком класифікує географічні об'єкти та явища; з опорою встановлює окремі взаємозв'язки.	Самостійно класифікує географічні об'єкти та явища за різними ознаками; обґрунтовує взаємозв'язки між природними об'єктами, явищами й процесами; усвідомлює значення географії для суспільства.	Усвідомлює цілісність і розмаїття природи та простору; самостійно виявляє закономірності й причинно-наслідкові зв'язки природних і суспільних процесів; оцінює роль географії, технологій і сталого розвитку.
4. Розв'язання проблем і взаємодія	За постійної допомоги не відрізняє наукове мислення; проблему не	За зразком аналізує географічну проблему; обирає спосіб розв'язання з	Самостійно аналізує проблему, обирає стратегію розв'язання із запропонованих	Розрізняє наукове й ненаукове мислення; самостійно розв'язує складні

Група результатів	Початковий (1–3)	Середній (4–6)	Достатній (7–9)	Високий (10–12)
	аналізує; у групі пасивний.	опорою; працює в групі за визначеною роллю.	або пропонує власну; продуктивно взаємодіє в групі; оцінює власну діяльність і діяльність групи.	географічні проблеми, обґрунтовує власні стратегії; ефективно організовує роботу групи; критично оцінює діяльність і результати.

РОЗДІЛ VI. ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ З ГЕОГРАФІЇ

6.1. Оцінювання охоплює географічні дослідження й спостереження, роботу з картографічними та статистичними джерелами, розв'язування географічних задач і проблемних ситуацій. Види робіт і їх періодичність визначає вчитель відповідно до модельної програми й календарно-тематичного планування (наказ № 1427, розділ II).

6.2. Поточні оцінки не виставляються за кожне завдання чи на кожному уроці (наказ № 1427, розділ IV). Тематичне оцінювання для 5–9 класів не є обов'язковим (наказ № 1427, розділ V).

Оцінювання за групами результатів здійснюється відповідно до рішення закладу освіти : протокол педагогічної ради від 31.08.2026 р. № 4 .

6.3. Оцінювання учнів з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до розділу 1.7 Положення (за рівнем підтримки, з адаптацією/модифікацією згідно з ППР/ІНП).

РОЗДІЛ VII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Ці Критерії є невід'ємною частиною Положення про критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчання учнів Бериславського ліцею №3 і оприлюднюються на офіційному вебсайті закладу освіти разом з Положенням.

7.2. Критерії переглядаються у разі внесення змін до Державного стандарту, наказів № 722, № 1427 або за рішенням педагогічної ради.